

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Природоресурсне право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач Н.М. Обіюх. Біла Церква: БНАУ, 2025. 17 с.

Розробник: Н.М. Обіюх, канд. юрид. наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 15 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри цивільно-
правових дисциплін, доцент

Анна ПАХОМОВА

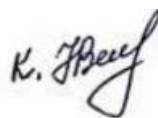
Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
7.1. Лекції	8
7.2. Практичні заняття	10
7.3. Самостійна робота	10
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	12
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	13
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	15
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Природоресурсне право» для денної форми навчання передбачено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 годин (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність D8 «Право»	4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект за вибором здобувача вищої освіти		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість академічних годин – 120		8-й	8-й
		<i>Лекції</i>	
		28 год.	6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 5	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28 год.	2
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		64 год.	112
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Природоресурсне право» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань з питань правового регулювання природоресурсних відносин, раціонального використання природних ресурсів, у тому числі тих, які підлягають особливій правовій охороні, та особливості здійснення окремих видів природокористування.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Земельне право», «Екологічне право» тощо.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23. Застосовувати норми земельного, аграрного та екологічного законодавства для вирішення складних спеціалізованих задач у сфері природокористування та господарської діяльності.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення природоресурсного права

- 1.1. Поняття, предмет та система природоресурсного права.
- 1.2. Суб'єкти та об'єкти природоресурсного права.
- 1.3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси.
- 1.4. Характеристика права природокористування.
- 1.5. Дозволи у сфері природокористування.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів природокористування

- 2.1. Правове регулювання охорони атмосферного повітря.
- 2.2. Правовий режим використання та охорони водних ресурсів.
- 2.3. Правовий режим використання та охорони лісових ресурсів.
- 2.4. Правовий режим використання та охорони надр.
- 2.5. Правовий режим використання та охорони рослинного й тваринного світу.
- 2.6. Особливості використання курортних об'єктів та природних лікувальних ресурсів.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		о	л	п
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Загальні положення природоресурсного права								
Тема 1.1. Поняття, предмет та система природоресурсного права	8	2	2	4		1		4
Тема 1.2. Суб'єкти та об'єкти природоресурсного права	10	2	2	6		1		6
Тема 1.3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси	8	2	2	4				10
Тема 1.4. Характеристика права природокористування	10	2	2	6		2		10
Тема 1.5. Дозволи у сфері природокористування	14	2	2	10			2	10
Разом за модуль	50	10	10	30	46	4	2	40
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів природокористування								
Тема 2.1. Правове регулювання охорони атмосферного повітря	10	2	2	6				12
Тема 2.2. Правовий режим використання та охорони водних ресурсів	10	2	2	6		2		12
Тема 2.3. Правовий режим використання та охорони лісових ресурсів	10	2	2	6				12
Тема 2.4. Правовий режим використання та охорони надр	14	4	4	6				12
Тема 2.5. Правовий режим використання та охорони рослинного й тваринного світу	14	4	4	6				12
Тема 2.6. Особливості використання курортних об'єктів та природних лікувальних ресурсів	12	4	4	4				12
Разом за модуль	70	18	18	34	74	2		72
Усього годин	120	28	28	64	120	6	2	112

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, с.р. – самостійна робота.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-сть годин
<i>Змістовий модуль 1. Загальні положення природоресурсного права</i>	
<i>Тема 1. Поняття, предмет та система природоресурсного права</i> Історія становлення та розвитку природоресурсного права і законодавства. Основні концепції взаємодії людини і суспільства з навколишнім середовищем. Характеристика предмета природо-ресурсного права. Методи правового регулювання природоресурсних відносин. Система сучасного природоресурсного права.	2
<i>Тема 2. Суб'єкти та об'єкти природоресурсного права</i> Суб'єкти природоресурсного права: поняття та їх класифікація. Права та обов'язки природокористувачів. Поняття та характеристика об'єктів природоресурсного права. Природні об'єкти та природні ресурси: співвідношення понять. Природні ресурси як правова категорія. Види природних ресурсів.	2
<i>Тема 3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси</i> Поняття та ознаки права власності на природні ресурси. Види правових форм власності на природні ресурси. Права та обов'язки власників об'єктів природних ресурсів. Способи набуття права власності на природні ресурси. Обмеження права власності на природні ресурси.	2
<i>Тема 4. Характеристика права природокористування</i> Поняття та зміст права природокористування. Види природокористування. Основні права та обов'язки природо-користувачів. Особливості права спеціального природокористування. Поняття та особливості здійснення природокористування на правах оренди. Ліміти на використання природних ресурсів.	2
<i>Тема 5. Дозволи у сфері природокористування</i> Поняття дозвільної системи у сфері природокористування. Поняття, склад та види дозвільних правовідносин. Особливості дозвільних процедур щодо природокористування. Організаційно-правовий порядок реалізації дозвільних процедур у сфері природокористування.	2
Разом за змістовий модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів природокористування</i>	
<i>Тема 6. Правове регулювання охорони атмосферного повітря</i> Атмосферне повітря як об'єкт правової охорони. Стандартизація та нормування в галузі охорони атмосферного повітря. Особливості управління в галузі охорони атмосферного повітря. Порядок видачі дозволів на викиди шкідливих забруднюючих речовин у атмосферне повітря. Міжнародно-правове регулювання охорони атмосферного повітря.	2
<i>Тема 7. Правовий режим використання та охорони водних ресурсів</i> Поняття та види водокористування. Суб'єкти права водокористування. Права та обов'язки водокористувачів. Особливості здійснення права спеціального водокористування. Порядок видачі дозволів на спеціальне водокористування. Державне управління у сфері використання та охорони вод. Юридична відповідальність за порушення вимог щодо водокористування.	2
<i>Тема 8. Правовий режим використання та охорони лісових ресурсів</i>	2

<p>Поняття та ознаки лісокористування. Суб'єкти лісокористування. Види права лісокористування. Екологічні права та обов'язки лісокористувачів. Дозволи у сфері лісокористування. Державне управління і контроль у галузі використання та охорони лісів. Юридична відповідальність за порушення лісового законодавства.</p>	
<p><i>Тема 9. Правовий режим використання та охорони надр</i> Визначення поняття надр як природного об'єкта. Особливості правовідносин з геологічного вивчення, розвідки та використання надр. Державне управління у галузі надрокористування. Умови та порядок надання надр у користування. Особливі вимоги щодо використання надр з метою видобування корисних копалин.</p>	4
<p><i>Тема 10. Правовий режим використання та охорони рослинного й тваринного світу</i> Сучасний стан законодавства про рослинний світ. Правове регулювання використання рослинного світу як природного об'єкта та його складових. Правові форми та види використання природних рослинних ресурсів. Особливості правового регулювання окремих видів використання природних рослинних ресурсів. Сучасний стан законодавства про тваринний світ. Тваринний світ як об'єкт права власності та права користування: види об'єктів тваринного світу. Правові форми та види використання об'єктів тваринного світу. Особливості спеціального використання об'єктів тваринного світу. Ведення мисливського та рибного господарства.</p>	4
<p><i>Тема 11. Особливості використання курортних об'єктів та природних лікувальних ресурсів</i> Поняття і види природних лікувальних ресурсів курортів та лікувально-оздоровчих територій. Умови і порядок створення та розвитку курортів на землях оздоровчого призначення. Правовий режим використання природних ресурсів санаторно-курортними та лікувально-оздоровчими закладами. Вимоги щодо ведення моніторингу та кадастру природних територій і лікувальних ресурсів курортів.</p>	4
<p>Разом за змістовий модуль 2</p>	18
<p>Всього</p>	28

7.2. Практичні заняття

Тема і зміст заняття	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Загальні положення природоресурсного права	
Тема 1. Поняття, предмет та система природоресурсного права	2
Тема 2. Суб'єкти та об'єкти природоресурсного права	2
Тема 3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси	2
Тема 4. Характеристика права природокористування	2
Тема 5. Дозволи у сфері природокористування	2
Разом за змістовий модуль 1	10
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів природокористування	
Тема 6. Правове регулювання охорони атмосферного повітря	2
Тема 7. Правовий режим використання та охорони водних ресурсів	2
Тема 8. Правовий режим використання та охорони лісових ресурсів	2
Тема 9. Правовий режим використання та охорони надр	4
Тема 10. Правовий режим використання та охорони рослинного й тваринного світу	4
Тема 11. Особливості використання курортних об'єктів та природних лікувальних ресурсів	4
Разом за змістовий модуль 2	18
Всього	28

7.3. Самостійна робота

Тема і зміст самостійної роботи	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Загальні положення природоресурсного права	
<p>Тема 1. Поняття, предмет та система природоресурсного права</p> <p><i>Дослідницькі завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати творче есе за темою «Основні концепції взаємодії людини і суспільства з навколишнім середовищем». - Пояснити, в чому полягає сутність відносин щодо використання і відтворення природних ресурсів як складових предмету природоресурсного права. 	4

<p><i>Тема 2. Суб'єкти та об'єкти природноресурсового права</i> <i>Теоретичні завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначити співвідношення понять «природний ресурс» і «природний об'єкт» як об'єктів природо ресурсного права, з приводу яких виникають природо ресурсні відносини. Навести приклади. - Проаналізувати правовий статус суб'єктів у конкретній сфері природокористування (водокористування, землекористування, лісокористування тощо). 	6
<p><i>Тема 3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси</i> <i>Практичне завдання:</i> Підготуйте добірку норм чинного законодавства, які дають змогу реалізувати право кожного громадянина на одержання безоплатно у власність: 1) ділянок лісу; 2) водних ресурсів.</p>	4
<p><i>Тема 4. Характеристика права природокористування</i> <i>Практичне завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Скласти блок-схему за такою тематикою «Особливості спеціального природокористування» (визначити основні ознаки, приклади із природо-ресурсного законодавства). - Проаналізувати набуття права оренди на певний природний об'єкт проаналізувавши норми галузевого законодавства (водного, земельного, лісового тощо). 	6
<p><i>Тема 5. Дозволи у сфері природокористування</i> <i>Практичне завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначити особливості дозвільних процедур на конкретному прикладі здійснення права природокористування. - Визначити вимоги до змісту і структури природо ресурсних дозволів. Складіть дозвільний документ на право спеціального водокористування за відповідним зразком. 	10
<p><i>Разом за модуль 1</i></p>	30
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів природокористування	
<p><i>Тема 6. Правове регулювання охорони атмосферного повітря</i> <i>Дослідницькі завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проаналізувати основні принципи та напрями охорони атмосферного повітря відповідно до таких міжнародних правових актів – Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (1992) та «Паризька кліматична угода» (2015). - Підготувати творче есе за темою «Правове регулювання проблем зміни клімату в контексті міжнародних угод». 	6
<p><i>Тема 7. Правовий режим використання та охорони водних ресурсів</i> <i>Теоретичні завдання:</i></p>	10

<ul style="list-style-type: none"> - Проаналізувати зміст та значення принципу басейнового управління водними ресурсами відповідно до Водної Рамкової Директиви ЄС. - Проаналізувати основні екологічні проблеми водних джерел України. - Визначити систему правових заходів з охорони водних ресурсів в Україні. 	
<p><i>Тема 8. Правовий режим використання та охорони лісових ресурсів</i> <i>Теоретичні завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначте правові підстави набуття права приватної власності на земельні ділянки лісового призначення. - Проаналізуйте, які обмеження прав лісокористувачів встановлено у Лісовому кодексі України. - Охарактеризуйте види побічного лісокористування та наведіть приклади. 	4
<p><i>Тема 9. Правовий режим використання та охорони надр</i> <i>Дослідницьке завдання:</i> Підготуйте есе на одну із запропонованих тем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Надра як особливо цінний природний ресурс та об'єкт природокористування. - Особливості реалізації права на спеціальне користування надрами в порядку видобування корисних копалин. 	4
<p><i>Тема 10. Правовий режим використання та охорони рослинного й тваринного світу</i> <i>Теоретичне завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проаналізуйте основні принципи та напрями охорони біорізноманіття відповідно до Конвенції ООН про охорону біологічного різноманіття 1992 р. - Визначте систему правових заходів щодо охорони об'єктів тваринного світу відповідно до норм вітчизняного та міжнародного законодавства. 	6
<p><i>Тема 11. Особливості використання курортних об'єктів та природних лікувальних ресурсів</i> <i>Практичне завдання:</i> Проаналізуйте, які особливості використання природних лікувальних ресурсів на території курортів (таких як, лікувальні мінеральні води, лікувальні грязі, солоні озера тощо).</p>	4
<i>Разом за модуль 2</i>	34
Всього	64

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

Курси рекомендовані в якості неформальної освіти:

1. Добробут планети: що має знати й може вміти кожен: курси «Прометеус»
URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/planet-wellbeing-knowledge/>
2. Екопрактики для сільського господарства і громад: курси «Прометеус»
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/agriculture-and-community-eco-practices/>

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальні завдання:

1. Виникнення й основні етапи становлення системи природоресурсного законодавства і права.
2. Природоресурсові правовідносини: поняття, об'єкти, суб'єкти та їх особливості.
3. Принципи та правові засади здійснення права власності на природні ресурси.
4. Договірні відносини у сфері природокористування.
5. Дозвільні процедури у сфері природокористування.
6. Природні ресурси, які підлягають особливій правовій охороні.
7. Правове регулювання охорони земельних та водних ресурсів.
8. Правове регулювання оренди водних об'єктів.
9. Правове регулювання використання природних лікувальних ресурсів.
10. Правова охорона курортних та природних рекреаційних територій.

Групові завдання:

1. Правові засади здійснення спеціального природокористування.
2. Правовий аналіз дозволів у сфері охорони атмосферного повітря.
3. Правовий аналіз дозволів у сфері водокористування.
4. Правовий аналіз дозволів у сфері лісокористування.
5. Правова характеристика окремих видів надрокористування (геологічне вивчення територій, розробка родовищ надр, видобування корисних копалин).
6. Правовий аналіз законодавства у сфері охорони тваринного світу.
7. Охорона рідкісних та зникаючих видів тваринного світу.
8. Правове регулювання утримання диких тварин в неволі.
9. Правове регулювання використання та охорони природно-заповідних територій.
10. Правова охорона морських заток та лиманів.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних (кейсових) завдань — індивідуальних та в групах; конференцій; ділових ігор. Під час проведення практичних занять

використовуються сучасні елементи та прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) або виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово).

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Залік	20	20	40	20	-	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони,

постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Судова влада України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах MOF Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відео лекції, в т.ч. іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали –схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проєктор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Гетьман А.П. Сучасні теоретичні та прикладні засади права природокористування в національній еколого-правовій доктрині: монографія. Харків: Вид-во «Право», 2023. 912 с.
2. Дейнега М.А. Природоресурсне право: проблеми формування і розвитку: монографія / за заг. ред.. В.М. Єрмоленка. Київ: НУБіП України, 2019. 339 с.
3. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підручник / М.В. Краснова, Ю.А. Краснова. Київ: НУБіП України, 2023. 278 с.
4. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, Є. П. Суєтнов та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 1008 с.
5. Каракаш І.І., Харитонов Є.І. Природоресурсове право України: навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року (в редакції від 01.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Водний кодекс України: Закон України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР (дата оновлення: 10.10.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-80#Text>
3. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27. Дата оновлення: 25.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
4. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340. Дата оновлення: 17.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. Ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
6. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 р. № 2707-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 21. Ст. 170.
7. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р. № 591-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 22-23. Ст. 198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
8. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 14. Ст. 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>
9. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 21. Ст. 152. Дата оновлення: 23.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-80#Text>
10. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 50. Ст. 435. Дата оновлення: 01.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>